

Akita inu musí mít tzv. urajiro, to je bělavou srst na spodních částech těla

Další pomník, tentokrát hned dvanácti akitám, nechal zbudovat císař Hirohito v šedesátých letech minulého století. Tentokrát nešlo o věrnost, ale o neuvěřitelnou životaschopnost plemene. V roce 1957 se japonsští badatelé pokusili uskutečnit výpravu na jižní pól se spřežením dvaceti akit, ale z důvodu

Skupinka amerických akit

mnoha nepříznivých okolností ji museli předčasně ukončit. Veškeré vybavení a psy byli nuceni nechat na místě. Jaké však bylo jejich překvapení, když se o tři roky později vrátili na téže místo, aby v expedici pokračovali. Z dvaceti opuštěných akit jich dvanáct přežilo! Dnes už těžko dokážeme posoudit, nakolik jsou výše zmiňované příhody, ba spíše by se dalo říci psí „hrdinské eposy“, pravdivé, ale jak se říká „na každém šprochu pravdy trochu“. Až pojedete do Tokia, můžete se na vlastní oči přesvědčit, že oba pomníky tam opravdu stojí. A pokud se blíže seznámíte s akitami, o jejich věrnosti, vytrvalosti a schopnosti vyrovnat se i s tvrdými podmínkami už také pochybovat nebudete...

Největší z řady

Akita je určitě nejznámějším japonským plemenem, přitom ale zdaleka ne jediným. A vlastně ani jedinečným. Psů podobného typu existuje v Zemi vycházejícího slunce celá řada a sahá od maličké šiby inu přes středně velké kai, kishu, ainu a shikoku inu až po velkou akitu. Všichni tito psi, když pomíneme velikost a zbarvení, jsou si navzájem dost podobní a jsou klasickými představiteli severovýchodních špicovitých plemen. Znamená to, že se vyznačují klínovitou hlavou s malými vztyčenými ušima, kvadratickou tělesnou stavbou, krátkou, velmi hustou odstávající srstí a ocasem zatočeným přes hřbet. Pro japonská plemena jsou typické ještě malé, hluboko uložené trojúhelníkové oči. Akita se z nich těší největší vážnosti už pro své vskutku imponující rozměry (dosahuje v kohoutku až 70 centimetrů a hmotnosti kolem 50 kg). Ty jsou však plodem poměrně nedávné doby, kdysi žádné opravdu velké japonské plemeno neexistovalo, původní tamní psi byli malé až střední velikosti. I takzvaní akita matagis používaní v Japonsku od počátku 17. století k lovu medvědů a větší zvěře,

Akita

(akita inu a americká akita)

V Japonsku si svých národních plemen dokážou vážit. A snad nejvíce akit. Jsou tam pokládány za symbol psí věrnosti a také zdraví. Prohlásili je za národní kulturní dědictví. A v Tokiu jim dokonce zbudovali hned několik pomníků!

Asi nejznámější je ten u tokijského nádraží představující věrnou akitu, psa Hachi, který chodil, jak byl zvyklý, každý den vyhlížet svého pána k večernímu vlaku prý ještě devět let po jeho smrti. Když i on umřel, Japonci mu jako výraz obdivu vybudovali pomník

s nápisem „Chucken Hachi-ko - věrný pes Hachi“. Připomenutí všem věčně spěchajícím, že kromě shonu, chaosu a peněz existují i jiné, trvalejší hodnoty, se jeho umístění uprostřed kypícího mnohamilionového města jeví jako působivé memento.

především jelenů, i ke psím zápasům, byli původně jen střední velikosti.

Řešení na vládní úrovni

V 19. století se Japonsko otevřelo světu, což mimo jiné znamenalo i to, že se do země dostala spousta do té doby nevídaných evropských plemen. Původní menší akity začaly být kříženy s tosami a mastify. Tím sice vzrostla velikost plemene, ale ztrácely se jeho původní vlastnosti typické pro japonské špice. Japonskou vládu to zneklidnilo (Neumím si představit, že by třeba osud českého horského nebo strakatého psa, jakkoliv pohnutý, dokázal zneklidnit současnou českou vládu. Ale to jen tak na okraj...). V roce 1931 na to reagovala založením Společnosti pro zachování japonských psů a všechna domácí plemena vyhlásila za národní kulturní dědictví. Jejich vývoz byl zcela zakázán, aby se zbytky starých plemen udržely na domácí půdě, pro nejlepší představitele plemene byly vypisovány zvláštní ceny.

Úpadek se podařilo zastavit, ale ne nadlouho. Přišla druhá světová válka.

A co bylo dál, to poměrně podrobně popisuje dnešní standard plemene: „V průběhu druhé světové války (1939-1945) bylo běžné užívat psy jako zdroje kožešiny pro vojenské oblečení. Policie nařídila odchytní a konfiskaci všech psů kromě německých ovčáků užívaných pro vojenské účely. Někteří chovatelé se snažili

Akita inu v málo běžné bílé barvě

Akita inu

- zbarvení pouze červeno-béžové, sezamové, žíhané a bílé,
- urajiro – všechny zmíněné barevné rázy kromě bílé musí mít bělavou srst na stranách tlamy, na lících, na spodní straně čelisti, krku, hrudníku, těle a ocasu a na vnitřní straně končetin,
- nikdy černá maska,
- kohoutková výška 61 až 67 cm,
- méně mohutné tělo.

Americká akita

- pestrá paleta barev, i strakaté a žíhané zbarvení,
- často černá maska,
- kohoutková výška 66 až 71 cm,
- mohutnější tělo,
- silnější kosti.

Původní japonské špice

- akita inu,
- hokkaido ken,
- kai inu,
- kišu inu,
- šikoku inu,
- šiba inu.

Americká akita může mít tmavou masku

obejít tento příkaz křížením svých psů s německými ovčáky. Když druhá světová válka skončila, akity bylo žalostně málo a rozdělovaly se do tří odlišných typů: 1) matagi akity, 2) bojové akity, 3) ovčácké akity. To vytvářelo v plemeni velké zmatky. Během poválečného procesu obnovení původního plemene byl po přechodnou dobu velmi populární pes Kongo-go z linie Dewa, který vykazoval vlastnosti mastifa a vliv německého ovčáka.

Rozumnější chovatelé však nepovažovali tento typ za správné japonské plemeno a snažili se odstranit rysy cizích plemen křížením s matagi akitami, aby dosáhli obnovení původního plemene a uspěli v ustavení čisté linie velkého plemene, jak je známe dnes.“

Vývoj plemene nebyl jednoduchý a neobešel se bez konfliktů. I proto k uznání akity inu jako moderního plemene došlo poměrně pozdě. Ze strany FCI byla uznána teprve v roce 1964. Ale kdo by si myslel, že tím veškeré spory skončily, hluboce by se mýlil.

Spor o „správnou akitu“

Ještě před první světovou válkou a pak v meziválečném období se akity z Japonska dostaly do Spojených států, další si s sebou přivezli po 2. světové válce vracející se američtí vojáci. Vzhledem k tradiční uzavřenosti japonských chovatelů, geografické izolovanosti amerického kontinentu a také proto, že Američané mají ve zvyku dělat si věci po svém, došlo u akity k podobnému vývoji jako třeba u amerického kokršpaněla. Americký typ byl založen především původně na linii Dewa, která byla

v Japonsku jako netypická odmítána. Psi této linie byli vyšší, mohutnější, a vyznačovali se nejrůznějšími, zčásti i černobílým zbarvením a často také tmavou maskou.

Roku 1956 byl v USA založen Akita Club of America, AKC (American Kennel Club) toto plemeno uznal v říjnu 1972. Ovšem v této době neměly AKC a JKC (Japan Kennel Club) uzavřeny reciproční dohoda o vzájemném uznávání průkazů původu, a proto bylo nemožné používat pro plemeno nové krevní linie z Japonska. V důsledku toho docházelo k dalšímu prohlubování rozdílů mezi oběma typy. Ve Spojených státech se tak postupně vyvinulo samostatné plemeno, jehož charakteristické vlastnosti a typ zůstávají nezměněny již od roku 1955.

Proto bylo stále těžší posuzovat americké a japonské akity v rámci jednoho plemene. Po mnoha složitých jednáních došlo k tomu, k čemu zřejmě došlo: v roce 1999 během jednání FCI na světové výstavě psů v Mexiku dostalo rozdělení i oficiální posvěcení. Americká akita byla nejprve uznána pod názvem velký japonský pes, před dvěma lety pak byla přejmenována na americkou akitu. Obě plemena se od té doby už důsledně ubírají svou vlastní cestou. Skončilo tím dlouhé období hádek a nevráživosti, kdy příznivci obou táborů často nesmiřitelně prosazovali své favority. I u nás jsou chovány obě akity a po rozdělení v roce 2000 si každá z nich našla skupinu příznivců.

Něžná v srdci, tvrdá navenek

Přesně tak akitu charakterizují sami Japonci. A dá se jim věřit. Navenek působí

jako robustní, tvrdý a velmi odvážný pes. Zvláště samci si často počínají dominantně, nekompromisně brání své teritorium a i na vycházkách někdy mírají problémy se psími kolegy stejného pohlaví.

Na druhé straně k lidem, které zná a má ráda, se akita chová velmi mile až něžně. S velkým citem přistupuje i k dětem. Její věrnost je v Japonsku příslovečná, pánovi je oddaná doslova až za hrob.

Je to skutečně vyhraněný charakter a vyjít s ním není vždy jednoduché. Majitelé se velku shodují, že akita nezná pojem „absolutní poslušnost“ a že dělá jen to, co sama považuje za správné. Můžete tomu říkat tvrdohlavost nebo samostatnost, faktem však zůstává, že poradit si s tímto chováním není snadné. Akity lze vychovávat, ale nelze je do ničeho nutit násilím. S fyzickými tresty, byť mírnými, byste u nich rozhodně neuspěli! Musí se na ně pomaleji než na tzv. služební psy. Bez velké dávky trpělivosti a tolerance se při výcviku neobejdete. Určitě to nejsou psi, s nimiž byste jako po másle skládali jednu zkoušku z výkonu za druhou, vzhledem k vysokému prahu dráždivosti nejsou vhodné pro výcvik obrany a také s požadavky na strojově přesné provádění cviků poslušnosti byste u nich neuspěli.

Jste dost dobří?

Ale docílit toho, aby vás akita respektovala

a rámcově poslouchala a aby přišla na zavolání, není nic nemožného. S její výchovou musíte ovšem začít od prvního dne, kdy si ji přivedete domů. Alfou a omegou je důslednost. I když štěňata akity jsou mimořádně okouzující a roztomilá, od začátku si musíme rozmyslet, co od nich budeme požadovat a co ne. Určitě by nebylo rozumné vzít si štěňátko „jen jednou“ do postele - dospělá akita se vám tam nevejde, ale bude to důsledně vyžadovat. Dospělé akity neznají kompromisy! Jejich majitel musí být

zrovna takový, aby si zasloužil být vůdcem smečky. A musí počítat s tím, že si jeho pes bude občas ověřovat, zda si jeho páníček toto postavení stále zaslouží. Majitel akity musí být nejen důsledný, ale také sebevědomý, vyrovnaný, spolehlivý, rázný a energický. Každý zájemce by si měl nejprve sáhnout hluboko do svědomí a zvážit nejen, jestli je akita dobrá pro něho, ale také jestli on je dost dobrý pro ni. Akita, která se od samého počátku naučí znát své hranice - a bude se v jejich rámci cítit dobře - je bude ochotně dodržovat a nebudou s ní problémy. Samozřejmě pokud bude majitel respektovat specifika její povahy. Nikdy to nebude miláček davů, který je s každým kamarád, a už vůbec ne s cizími psy. Zatímco v rámci domácí smečky se s ostatními srovnat dokáže, navenek projevuje jen málo tolerance. Samozřejmě hodně zmůže dobrá socializace zahrnující od malička setkávání s jinými psy, při nichž se naučí pravidlům mírového soužití. Přesto je třeba počítat s tím, že kontakt zvláště dospělých zvířat se soukmenovci může být problematický. V tomto ohledu se akity trochu podobají teriérům: souboje se rozhodně nezaleknou. Také odnaučit je honit cizí kočky se vám asi nepodaří. S těmi domácími se však většinou rychle sžijí.

Už na štěněti je patrná budoucí síla

Je to špic?

Není pochyb o tom, že akita inu patří mezi

špicovité psy - svědčí o tom řada jejich anatomických znaků, o kterých jsme se zmiňovali na úvod. Ale nelze si představit, že by proto měla nějak blízko k našim evropským špicům. Tak třeba na rozdíl od nich štěká jen minimálně - říká se, že co německý špic našteká za den, nenaštěká akita za rok. Není také žádným věrným hlídačem, který se striktně drží u domu a nehne ze svěřeného dvorku. Akita byla původně lovecky využívána a lovecké geny - na rozdíl od německých špiců - rozhodně nepostrádá. Pokud má příležitost, nudí se a navíc ještě není dobře vychovaná, může začít utíkat. Na druhé straně to ale není

Americké akity: nahoře dospělá, dole štěňata

bezhlavý lovec a společnosti pána, kterého uznává, dá vždy přednost před bezhlavým štváním zvěře někde o samotě v lesích. Hlídat ale dokáže: má dobře vyvinutý teritoriální pud a v případě potřeby si umí zjednat respekt. Ačkoliv není uštěkaná ani

přehnaně ostražitá, a i když nebude od rána poletovat podél plotu a „strašit“ kolemjdoucí, pod její ochranou se můžete cítit bezpečně.

Dlouhé dětství

Zatímco konečně velikosti, zvláště výšky, akita dosáhne často už kolem osmého měsíce věku a vypadá (téměř) jako dospělý pes, v té době jím rozhodně ještě není. Jednak psychicky, protože právě v té době přichází období puberty a všechno, co trpělivý majitel svého psa do té doby naučil, se může zdát ztraceno, ale i fyzicky. V té době ještě není ukončen vývoj kostry, a tak by mladý pes rozhodně neměl vyrážet na delší výlety, často běhat po schodech, skákat, natož vás doprovázet na cyklistické výlety. Akity jsou tvrdé i samy k sobě a málokdy dají najevo, že jsou unavené. Rozum - a pozorné oko, aby zaznamenalo i malé známky únavy - musí mít vždy majitel.

Klidná síla

„Klidná síla“ - někdejší heslo našich lidovců - v případě akit skutečně sedí. Klid z nich přímo vyzařuje a svou sílu jsou ochotni nasadit kdykoliv v případě potřeby. Většinou si počínají vyrovnaně, působí spíše vážným dojmem. Nejsou to žádní „tajtrlíci“, nebaví je honit se za míčkem ani donekonečna pilovat poslušnost na cvičišti. Chtějí žít v klidném prostředí, ve stálém okruhu svých lidí, rády dodržují své zvyklosti. Nemají rády hektiku a chaos. Hned tak je něco nevyvede z míry.

O věrnosti akity se vyprávějí legendy, stejně jako o její odvaze. Bezpochyby je inteligentní, ale její chytrost nelze poměřovat jen tzv. pracovní poslušností. Je také impozantní a nezvykle krásná - ale ani to by nemělo pro nikoho hrát hlavní roli při rozhodování, zda je to pes vhodný

Standard krátce: Akita inu

ČÍSLO STANDARDU FCI: 255

ZEMĚ PŮVODU: Japonsko

CELKOVÝ VZHLED: Velký, robustně stavěný pes, dobře vyvážený, s množstvím hmoty. Ušlechtilý, důstojný, rezervovaný.

POVAHA: Vyrovnaná, věrná, učenlivá, chápavá.

VELIKOST: Psi 67 cm, feny 61 cm. Tolerance ± 3 cm.

BARVA: Červeno-béžová, sezamová (červeno-béžové chlupy s černými špičkami), žíhaná a bílá. Všechny zmíněné barevné rázy kromě bílé musí mít urajiro.

KONTAKT: www.kchmpp.cz

Standard krátce: Americká akita

ČÍSLO STANDARDU: 344

ZEMĚ PŮVODU: Japonsko (vývoj USA)

CELKOVÝ VZHLED: Velký pes robustní konstituce, harmonický, celkově mohutný a silné kostry. Pro plemeno je charakteristická široká hlava ve tvaru tupého trojúhelníku s hlubokou tlamou, poměrně malými očima a vztyčenými ušima směřujícíma kupředu.

POVAHA: Přátelská, ostražitá, vnímavá, důstojná, učenlivá, odvážná.

VELIKOST: Psi 66 až 71 cm, feny 61 až 66 cm

BARVA: Jakákoliv, například červená, žlutá, bílá atd.; přípustná je i strakatá a žíhaná. Barvy jsou zářivé a jasné, znaky jsou dobře vyvážené, s maskou nebo bez ní, případně s lysinou. Bílí psi (jednobarevní) masku nemají. Strakatí psi mají bílou základní barvu s velkými rovnoměrně rozmístěnými skvrnami pokrývajícími hlavu a více než jednu třetinu těla. Barva podsady se smí lišit od barvy krycí srsti.

KONTAKT: www.akitaklub.cz

právě pro vás. Akita je skvělý, ale velmi náročný společník. Je zvyklá být náročná na sebe i na ostatní. Ne každý dokáže jejím nárokům dostát.

Text Les

Foto M. Smrček, J. Kružíková(1),

M. Klusková (1)

Akita inu je ušlechtilý, důstojný a rezervovaný pes *